

De soigneur

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Geert van Diepen

& Kees de Jong

De soigneur

Het koersleven van de man achter de
successen van Cancellara, Contador, Sastre,
Van Moorsel en Groenewegen

Ambo|Anthos

Amsterdam

ISBN 978 90 263 4810 5

© 2019 Geert van Diepen en Kees de Jong

Deze uitgave kwam mede tot stand dankzij
bemiddeling van Maarten Boers Literary Agency

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Tim de Waele/Staf/Getty Images

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Inhoud

Inleiding 7

Hoe ik in de koers terecht kwam
(en veertig jaar bleef hangen) 9

Over het vak

Hotel 19

De ploegwagen 26

Het avondeten 30

Ontbijt 35

Wat een soigneur doet tijdens de koers 39

Het medicijnkastje 47

De was doen 51

Klasbakken en klootzakken

De meiden van Piet Hoekstra 57

Kip en kak 63

Achter de schermen bij PDM 70

In de ban van de mosselman 77

Bjarne en de boys 87
Voorjaarsvreugde 99
Jongens van de grote rondes 114
Bertje 124

Mijn laatste station

Een Nederlands onderkomen 135
2019: een jaar van ups-and-downs 146

Dankwoord 165

Ploegen 167
Grote zeges 169
Gesoigneerde renners 171

Inleiding

Voor mijn vorige boek *Alleen maar een fiets* zocht ik een Nederlandse soigneur uit het profpeloton die me over zijn kant van de wielersport wilde vertellen. Via Roompot kwam ik uit bij Geert van Diepen, een grofgebouwde Brabander met een onvervalst accent. We spraken af bij het hotel waar hij altijd met de ploeg verzamelt en al snel werd ik meegezogen in meer dan dertig jaar wielergeschiedenis. Ik kwam erachter dat er meer schuilt achter het beroep soigneur dan ik me kon voorstellen.

Hij vertelde over zijn vak en met welke profs hij heeft gewerkt. Grote renners uit het verleden, zoals Rolf Sørensen, Laurent Jalabert, Fabian Cancellara en Alberto Contador, maar ook huidige kampioenen, zoals Dylan Groenewegen en Jakob Fuglsang. In deze man zit een boek, dacht ik toen ik terug naar huis reed.

Op tv en in de kranten zie en lees je alles over de renners, maar zelden hoor je het verhaal van de mensen achter de

renners, die onderdeel uitmaken van het peloton. Een soigneur is voor de coureurs een belangrijke schakel in hun leven. Hij is niet alleen de persoon die zorgt dat hun spieren soepel blijven en dat er een bidon aangegeven wordt. De soigneur is onmisbaar.

Gelukkig stond Geert ervoor open om een heel boek aan zijn carrière te wijden, wat geresulteerd heeft in *De soigneur*. Vanzelfsprekend heb ik een paar anekdotes uit *Alleen maar een fiets* opnieuw gebruikt, omdat ze een deel van het geheel vormen. Natuurlijk konden we het epotijdperk niet onbenoemd laten en zijn er enkele smeugige verhalen over renners, waarbij de lezer zich afvraagt waarom die niet bij naam genoemd worden. Ik heb vooraf duidelijk gemaakt aan Geert dat ik niet te veel vuile was buiten wilde hangen en over de donkere tijden wilde hij het ook niet te veel hebben. Dat respecteer ik.

Wat overblijft is een compleet verhaal, waarbij we de werkzaamheden van een soigneur, anekdotes, een stukje wielergeschiedenis en het seizoen 2019 voorop hebben gezet.

De renners in de koers worden door het publiek gezien als helden, die eindeloos kunnen afzien. Dat de soigneurs bijna de hele dag in dienst staan van de renners en de koers hoor en zie je niet. Ik hoop dat Geert en zijn collega's door *De soigneur* voortaan ook een beetje als helden gezien worden. Want dat zijn ze.

Kees de Jong

Hoe ik in de koers terechtkwam (en veertig jaar bleef hangen)

Laat ik maar bij het begin beginnen. De basis voor mijn carrière als soigneur in het wielerpeloton is ergens halverwege de jaren tachtig gelegd. In de afgelopen decennia heb ik meer dan tweehonderd profrenners van dichtbij meegemaakt, van sprinter tot klimmer. Bekende namen, pelotonvulling, talenten, halve talenten, en mensen die achteraf zwaar werden overschat. Fabian Cancellara, Alberto Contador, Robbie McEwen, Laurent Jalabert, Jakob Fuglsang en Dylan Groenewegen zijn natuurlijk namen die iedereen kent, maar ook aan renners als Stuart O'Grady, Michael Sandstød en David Zabriskie heb ik goede herinneringen.

Ik werkte bij kleine ploegen, middenmoters en ploegen met gigantische budgetten. Momenteel ben ik soigneur bij Roompot-Charles, een relatief kleine ploeg als je die vergelijkt met bijvoorbeeld CSC van Bjarne Riis, bij wie ik veertien jaar heb gewerkt. Het mooie van een kleine ploeg is dat je iedereen kent en dat je als soigneur echt de spin in het web bent. Grote ploegen zijn toch net iets meer een bedrijf.

In dit boek zal ik een beetje vertellen hoe mijn loopbaan als soigneur eruit heeft gezien, met wie ik heb gewerkt, wat ik op een dag zo ongeveer doe en hoe mijn werkzaamheden door de jaren heen zijn veranderd. Als ik op een feestje zeg dat ik soigneur ben in de wielrennerij willen mensen altijd twee dingen van me weten: wat er in die tasjes zit waarmee je mij en mijn collega's altijd langs de kant van de weg ziet staan, én of ik van elke renner weet of ze ooit doping hebben gebruikt. Over dat eerste kan ik je van alles vertellen, over het tweede ook wel iets – en ik schuw het D-woord dan ook niet in dit boek –, maar als je op zoek bent naar sappige bekentenissen ben je bij mij aan het verkeerde adres. Ik vind dat iedere renner die in het verleden ooit iets heeft gebruikt voor zichzelf moet uitmaken of hij wel of niet een boekje opendoet over zijn gebruik van stimulerende middelen.

De eerste ploeg waarvoor ik als verzorger aan de slag ging was een amateurploeg. Ik werkte destijds bij de post. Een goede collega kwam op een dag naar me toe terwijl ik de poststukken stond te sorteren. Hij werkte bij de amateurploeg van Koga Miyata. 'Geert, we hebben iemand nodig voor de komende wedstrijden die wat hand-en-spandiensten kan verrichten. Heb jij daar oren naar?' Ik vroeg hem wat ertegenover stond. 'Onderdak, eten en drinken en een outfit van de ploeg,' antwoordde hij. Koga Miyata werd geleid door Piet Hoekstra en Egbert Koersen, grote namen in het amateuircircuit. In hun ploeg reden serieuze jongens die meedongen om de prijzen, dus het leek me prachtig om dat van dichtbij mee te maken. Ik was verkocht en ging die zo-

mer voor het eerst mee naar belangrijke wedstrijden uit die tijd, zoals Olympia's Tour.

De liefde voor de koers is er bij mij thuis van kleins af aan in gestopt, al waren we ook fanatieke voetballers. Ik ben in 1954 geboren in Geldrop en opgegroeid in een gezin waar veel gefietst werd en ook veel naar fietsen werd gekeken. Het was in de tijd van Eddy Merckx, Felice Gimondi, Roger de Vlaeminck en Raymond Poulidor dat ik vlak voor mijn achttiende verjaardag mijn eerste racefiets kocht. Frits Schür won dat jaar Olympia's Tour, dat weet ik nog goed. Mijn twee oudere broers – we waren thuis met zijn zevenen; zes broers en een zusje – reden hun koersen bij de amateurs. In die tijd, ik heb het over begin jaren zeventig, was het amateurwielrennen echt een stuk groter dan nu. Er werd met aanzien naar de semiklassiekers en rittenkoersen gekeken die ze afwerkten. Mijn oudste broer Jan reed voor de ploeg die werd gesponsord door Lakspuiterij De Uitkomst bij ons uit het dorp. Grote wedstrijden, en zelfs wat wedstrijden in het buitenland. Zonder resultaat overigens, maar als jongere broer keek ik daar toch wel tegen op.

Zo fanatiek als mijn broers ben ik nooit geworden, maar het fietsen zelf vond ik heerlijk. De vrijheid, de natuur, de eigenzinnige types, de gezelligheid. Het fietsen was echt iets wat ons gezin verbond. Mijn moeder overleed toen ik vrij jong was. Daardoor kwam mijn vader er alleen voor te staan met dat zootje ongeregeld, en dat moet niet altijd een pretje zijn geweest.

Als broers zochten we nogal eens de grenzen op. Ik herin-

ner me dat we ooit terug naar huis liepen van de nachtmis in de kerk. Het was kerst en onze overbuurman had zoals elk jaar een kerststal met Bijbelfiguren opgezet. Een van ons kreeg het idee om die mee te nemen. Zo liep een broer met Jozef en weer een ander met Maria onder zijn arm. In het donker zou de buschauffeur de Bijbelfiguren vast aanzien voor echte mensen, dachten we. De poppen plaatsten we in een bushokje en al snel kwam de eerstvolgende bus aangereden, die sissend tot stilstand kwam. De deuren gingen open, bleven even openstaan, en gingen daarna weer dicht. Wij lachten ons natuurlijk een breuk. De week erna las pa in het plaatselijke zaterdagmiddagsufferdje dat de broers Van D. een 'beeldenstorm in Geldrop' op hun geweten hadden. Heel Geldrop had het erover. Mijn pa hoefde niet lang te puzzelen om erachter te komen wat er aan de hand was. We hebben onze excuses aangeboden en moesten de schade vergoeden. Want het lammetje miste een poot en een van de drie wijzen een arm. Zo was er bij ons in huis altijd wat.

In het fietsen vonden we afleiding. Mijn broers en ik slo-ten ons aan bij een wielclubje dat een tweede thuis werd. Met ongeveer tien jongens van de lokale wielclub reden we onze trainingsrondjes. Als we er genoeg van hadden keerden we huiswaarts en dronken een pintje in het café of bij iemand thuis.

Sommige van mijn trainingsmaatjes waren behoorlijke talenten, maar voor mij was fietsen echt een hobby. Ik had niet het talent of de ambitie om prof te worden en ging op mijn twintigste aan de slag bij de post. Daar verdiende ik aardig en deed er van alles. Dat werk zou ik er in de eerste

jaren van mijn carrière als soigneur nog naast blijven doen. Ik kreeg van de wielerploegen waar ik toen werkte een royale onkostenvergoeding, maar daar hield het ook wel op. Zodoende was ik genoodzaakt om er, net zoals veel collega's, een gewone baan op na te houden. Pas toen ik de overstap naar TVM maakte verdiende ik genoeg om van te leven.

Maar dat zou nog een paar jaar duren. Mijn rol bij Koga Miyata bleef in het begin beperkt tot simpele klusjes: auto's wassen, boodschappen doen en meer van dat soort dingen. Er was geen budget voor me beschikbaar, maar daar was ik ook helemaal niet mee bezig. De nieuwe wereld waar ik in terecht was gekomen beviel me. Het familiale sfeertje, de verhalen, de liefde voor de sport. Ik voelde me de koning te rijk.

Om tijd vrij te maken voor de koersen moest ik bij de post overuren maken. In de winter draaide ik regelmatig nachtdiensten en reed zo nu en dan een extra wijkje. Zo kon ik in het wielerseizoen mee naar de wedstrijden zonder aan mijn eigen vakantiedagen te komen. Het was erg pittig, maar voor iets wat je graag doet heb je zulke dingen over. Ik was erin gerold, had ervaring opgedaan, mezelf bewezen, en was elk seizoen beter geworden. Het soigneurschap is een vak apart, had ik ervaren, je kunt het niet leren. Je moet er gevoel voor hebben. Zonder dat ik het doorhad was de Koga-wielerploeg mijn tweede thuis geworden.

Al met al heb ik een paar jaar voor Koga gewerkt, tot er eind jaren tachtig opnieuw iemand naar me toe kwam om te vragen of ik bij de damesjunioren van de KNWU, de nationale wielervedstrijd, wilde meehelpen. Die selectieploeg werd

gesponsord door verzekeringsbedrijf AMEV. Piet Hoekstra van Koga Miyata zou er ploegleider worden en er verhuisden wel meer mensen van Koga met hem mee. Ik dus ook. Het was een geweldige tijd, ik werkte met meiden als Elsbeth Vink, Petra Grimbergen, Leontien van Moorsel en Daniëlle Overgaag.

Gedurende mijn tijd bij de damesselectie draaide ik ook af en toe mee bij PDM. PD Magnetics, een dochterbedrijf van Philips dat onder meer cassettebandjes produceerde, sponsorde al een aantal jaar deze wielerploeg. Vanaf de oprichting in 1986 reden er veel grote Nederlandse renners: Gerrie Knetemann, Steven Rooks, Gert-Jan Theunisse, Adrie van der Poel en Erik Breukink. Maar ook internationale kampioenen zoals drievoudig Tour de France-winnaar Greg LeMond en klassiekerspecialist Seán Kelly hebben de kleuren van PDM gedragen. Dat was mijn eerste stap richting het profpeloton bij de mannen en de echte, grote wedstrijden.

De ploegleiders van dienst bij PDM waren Ferdi van den Haute, Piet van de Kruijs en Jan Gisbers. De eerste keren keek ik mijn ogen uit als ik met die gasten mee was. Ik was gewend om alles op de ouderwetse manier te doen, dus zonder bus, luxe ploegwagens en hotels. In het huidige wielrennen hoor je er niet bij als je geen bus of camper hebt, in die jaren viel je juist op als je die wél had. PDM had dat toen allemaal al: een grote bus die van alle gemakken voorzien was, een wagenpark van Mercedes met mooie bakken en iemand die degelijke hotels met fatsoenlijke bedden regelde tijdens de koersen.

In 1992 hield PDM op te bestaan en kwam ik bij TVM te

recht. De ploeg bestond al sinds 1986 en werd gesponsord door de Transport Verzekerings Maatschappij. Bij die ploeg zwaaide Cees Priem de scepter. Als renner werd hij Nederlands kampioen en won hij etappes in de Tour en tal van kleinere wedstrijden. Hij was door de wol geverfd en had grote namen uit Nederland en België voor zich rijden. Met een beperkt budget wist hij een hoop uit het team te halen, vooral door er een eenheid van te smeden. Dieptepunt in het bestaan van TVM was natuurlijk de Tour Dopage. De ploeg werd uit de Tour gezet omdat er na een wedstrijd eerder dat jaar ampullen met epo waren gevonden in de vrachtwagen.

Uiteindelijk zou ik zelf tot 2000 bij de ploeg blijven. Toen ben ik vertrokken naar het CSC-team van oud-Tour-winnaar Bjarne Riis. Evenmin onomstreden als het om het gebruik van epo gaat natuurlijk, dat zou hij in 2007 ook zelf opbiechten. In de jaren negentig stond hij bekend als Monsieur 60% vanwege zijn hoge hematocrietwaarde. Als teammanager was Bjarne een pionier. Ik heb veertien geweldige jaren met hem beleefd waarin we zo'n beetje alle grote prijzen die er in de wielrennerij te winnen zijn in de wacht hebben gesleept: de Tour, de Giro, de Vuelta en de voorjaarsmonumenten.

Sinds de oprichting in 2015 is Roompot mijn thuishaven. Mijn laatste station. Aan het roer staan oude bekenden van mij, zoals Nick Nuyens, Erik Breukink, Jean-Paul van Poppel, Michael Zijlaard en Michael Boogerd. Het is onze ambitie om met gevestigde namen en jong talent een gooi te doen naar mooie klasseringen. We hebben in de loop van de jaren al flink wat talenten afgeleverd bij grote ploegen,

zoals Dylan Groenewegen en Taco van der Hoorn. Op het moment van schrijven zitten we met de ploeg volop in het seizoen 2019, waarin we net onze eerste prijs hebben gepakt. En daar doe je het als soigneur uiteindelijk toch voor: dat die jongens kunnen schitteren en prijzen pakken. Of je nu bij een grote ploeg zit of een kleine: het gevoel van de overwinning is en blijft onbetaalbaar.

Over het vak

Hotel

De meeste mensen denken dat ik de hele dag een beetje rondhang in het hotel en de renners een paar uur onder handen neem op de massagetafel. Of dat ik de halve dag langs de weg sta om te zorgen dat de renners hun bidon en zakje eten aangereikt krijgen. Ze beseffen niet dat er bij het soigneurschap veel meer komt kijken. Als ik alleen een goede masseur was had ik het nooit zo lang vol kunnen houden in het wereldje.

Als ploegverzorger zit je erg veel achter het stuur, je moet de rust bewaren op stressvolle momenten en bovenal: goed plannen. In die dingen word je met het jaar beter, maar het moet je al liggen voor je eraan begint. En je moet bereid zijn een groot deel van je sociale leven op te geven. Ik ben ongeveer honderdtachtig dagen per jaar van huis weg. Een bruiloft? Dan zit ik net in een grote ronde. Iemand overleden in de kennissenkring? Alleen als het iemand is die dicht bij me staat kan ik terug naar huis om afscheid te nemen.

Ben je bereid om die offers te brengen, dan krijg je daar

een hoop voor terug. Ik heb de hele wereld gezien: Australië, Japan, Rusland, de Verenigde Staten en nog veel meer bijzondere landen. Ik heb met de grootste kampioenen van de laatste decennia gewerkt, alle prijzen gepakt die er te pakken vallen en de goede en slechte kanten van de sport van dichtbij meegemaakt. Ik heb zat verhalen over de ploegen waarvoor ik heb gewerkt. Over het personeel en de renners, de wedstrijden en de mooie en minder mooie momenten die bij de sport horen. Het soigneurschap is een veelzijdig beroep.

Als spin in het web van een wielerploeg is het belangrijk om goed in je vel te zitten – en dat bedoel ik letterlijk. Ik probeer naast mijn werk zo veel mogelijk te sporten, in de eerste plaats omdat ik het leuk vind, maar ook om fit te blijven. Dat lukt me aardig en voor mijn leeftijd mag ik niet klagen. Soigneur zijn is af en toe best een fysieke baan. Denk maar aan het masseren van renners en het sjouwen met koffers. Als ik bij de Belgische koersen rondloop zie ik veel gasten met een flinke buik en dan roken ze er nog bij ook. Die hebben een zware dag als ze in een hotel zonder lift zitten en alle koffers naar boven en beneden moeten sjouwen. Na twee keer lopen zitten die te zweten en hijgen.

Je kunt je voorstellen dat het regelen van hotels een van de belangrijkste verantwoordelijkheden is van een soigneur als je honderdtachtig dagen van huis bent. Als toerist check je in een hotel in, je krijgt de kamersleutel en hoort hoe laat je kan dineren en ontbijten. Bij een wielerploeg regelt een soigneur dat alles. Tijdens een trainingskamp is dat een ei-